

УДК 342.95

К. Л. Бугайчук

**ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ
ТА ПІДРОЗДІЛІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ З ДЕРЖАВНОЮ
ВИКОНАВЧОЮ СЛУЖБОЮ З ПРИВОДУ НАЛЕЖНОГО ОФОРМЛЕННЯ
ПОСТАНОВ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ
ПРАВопОРУШЕННЯ**

Проаналізовано нормативні вимоги до оформлення постанов у справах про адміністративні правопорушення. Досліджено особливості правового режиму інформації про ідентифікаційний номер платника податків, порядок її обробки і надання уповноваженим органам держави. На підставі проведеного дослідження визначено розбіжності у законодавчому регулюванні та практичних діях щодо відкриття виконавчого провадження за матеріалами, що надходять до державної виконавчої служби від органів внутрішніх справ, а також запропоновано шляхи їх вирішення.

Ключові слова: адміністративне правопорушення, постанова, виконавче провадження, ідентифікаційний номер, державна виконавча служба.

Постановка проблеми. Останнім часом у роботі органів держави все частіше виникають питання, які пов'язані з виконанням постанов про накладення адміністративних стягнень. Слід зазначити, що цей процес залежить від належних процесуальних дій як суб'єктів розгляду справи про адміністративні правопорушення, до яких належать органи внутрішніх справ, так і органів виконання постанов про накладення адміністративних стягнень, зокрема Державної виконавчої служби.

На жаль, все частішими стають випадки повернення суб'єктам розгляду справ про адміністративні правопорушення відповідних матеріалів з боку працівників Державної виконавчої служби з приводу неналежного оформлення постанов про накладення адміністративних стягнень в частині відсутності відомостей з реєстру платників податків (ідентифікаційний код платника) тощо. Багато таких випадків, наприклад, зустрічається в діяльності підрозділів органів внутрішніх справ, які обслуговують об'єкти транспорту. На підставі цього вважаємо, що вказана ситуація зумовлює актуальність і доцільність аналізу цього питання відповідно до вимог чинного законодавства України.

Аналіз останніх публікацій. Питанням виконання постанов про накладення адміністративних стягнень, у тому числі в рамках виконавчого провадження, були присвячені праці Б. М. Гука, В. М. Дахно, О. С. Клименка, В. П. Макушева, А. Ю. Сайко [1–4], проте комплексного та системного дослідження зазначених нами проблем вони, на

© Бугайчук К. Л., 2015

жаль, не проводили, що знов-таки змушує нас наголосити на доцільності цього наукового дослідження в рамках удосконалення правосудостасувальної діяльності органів держави.

Метою статті є науковий аналіз практики взаємодії органів внутрішніх справ та державної виконавчої служби щодо належного оформлення постанов у справах про адміністративні правопорушення та примусового виконання постанов про накладення адміністративних стягнень.

Виклад основного матеріалу. Згідно зі ст. 283 КУпАП, розглянувши справу про адміністративне правопорушення, орган (посадова особа) вносить постанову у справі. Постанова повинна містити: найменування органу (посадової особи), який виніс постанову, дату розгляду справи; відомості про особу, щодо якої розглядається справа; опис обставин, установлених під час розгляду справи; зазначення нормативного акта, який передбачає відповідальність за дане адміністративне правопорушення; прийняте у справі рішення. Отже, у Кодексі України про адміністративні правопорушення не міститься чіткої вказівки на зазначення в постанові у справі про адміністративне правопорушення реєстраційного номера облікової картки платників податків, натомість присутнє узагальнююче поняття «відомості про особу» [5].

Якщо ми проаналізуємо нормативну базу щодо визначення цього поняття, то можемо побачити ось що. Відповідно до ст. 11 закону України «Про інформацію» інформація про фізичну особу (персональні дані) – відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована [6, ч. 1 ст. 11]. Таке саме визначення персональних даних містить закон України «Про захист персональних даних». При цьому вказано, що первинними джерелами відомостей про фізичну особу є: видані на її ім'я документи; підписані нею документи; відомості, які особа надає про себе [7, абз. 10 ст. 2, ч. 4 ст. 6]. Слід також враховувати рішення Конституційного Суду України від 20.01.2012 № 2-рп, згідно з яким, «інформація про особисте та сімейне життя особи (персональні дані про неї) – це будь-які відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована, а саме: національність, освіта, сімейний стан, релігійні переконання, стан здоров'я, матеріальний стан, адреса, дата і місце народження, місце проживання та перебування тощо, дані про особисті майнові і немайнові відносини даної особи з іншими особами, зокрема членами сім'ї, а також відомості про події та явища, що відбувалися або відбуваються у побутовому, інтимному, товариському, професійному, діловому та інших сферах життя особи ...» [8]. Отже, відомостями про особу (персональними даними) є інформація, що дозволяє конкретно ідентифікувати особу. Первинними джерелами відомостей про фізичну особу є: видані на її ім'я документи; підписані нею документи; відомості, які особа надає про себе. Документи, що посвідчують особу: паспорт громадянина України, паспорт громадянина

України для виїзду за кордон, дипломатичний паспорт України; службовий паспорт України; посвідчення особи моряка; посвідчення члена екіпажу, – є документами, що містять первинні відомості про особу та за якими вона може бути однозначно ідентифікована.

Також розглянемо вимоги до постанов у справах про адміністративні правопорушення, закріплені чинним законодавством та підзаконними актами державних органів, зокрема щодо вказівки на відомості з реєстру платників податків – фізичних осіб.

Згідно з п. 3.14 інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, затвердженої наказом Міністерства з надзвичайних ситуацій України від 03.09.2012 № 1161, постанова повинна містити відомості відповідно до вимог ст. 283 КУпАП та ст. 18 закону України «Про виконавче провадження» [9], при цьому останнім нормативним актом у п. 3 ч. 1 ст. 1 передбачено, зокрема, реєстраційний номер облікової картки платника податків [10]. У п. 4.2 інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення та накладення адміністративних стягнень, затвердженої наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 14.08.2013 № 347, більш чітко вказано, що постанова у справі про адміністративне правопорушення повинна містити такі відомості про особу, щодо якої винесено постанову: прізвище, ім'я та по батькові, дата і місце народження, місце проживання та місце роботи або навчання, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера) [11]. Наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 16.08.2011 № 122 затверджена форма постанови у справі про адміністративне правопорушення про накладення адміністративного стягнення, в якій обліковий номер платника податків зазначається за його наявності [12]. Згідно з п. 3. 3 інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, затвердженої наказом Міністерства аграрної політики України від 09.04.2003 № 101, розглянувши справу про адміністративне правопорушення, посадова особа органів рибохорони виносить постанову у справі, при цьому затвердженою формою постанови інформація про ідентифікаційний номер платника податків не передбачена [13]. Вимогами п. 2.8 інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, затвердженої наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 23.07.2003 № 251, закріплено, що у розділі відомостей про особу, щодо якої розглядається справа, зазначаються її прізвище, ім'я та по батькові (без скорочень), дата, рік та місце народження, ідентифікаційний номер (за його наявності), адреса місця проживання [14]. А ось Інструкцією з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах внутрішніх справ України (п. 6.3), затвердженою наказом Міністерства внутрішніх справ України від 04.10.2013 № 950 «Про питання щодо

застосування адміністративного законодавства України органами внутрішніх справ України», передбачено серед іншого зазначати у постанові відомості про особу, щодо якої розглядається справа, без конкретної вказівки щодо ідентифікаційного номера платника податків [15].

Отже, більшість нормативних актів центральних органів виконавчої влади, які присвячені оформленню справ про адміністративні правопорушення, вимагають в постанові у справі про адміністративне правопорушення вказувати індивідуальний ідентифікаційний номер особи. Вимогу на вказівку щодо ідентифікаційного номера «за умов наявності» слід, скоріше, розуміти таким чином, що особа може не мати такого номера через визначені законом обставини.

Наступним кроком вважаємо дослідити правовий режим Державного реєстру фізичних осіб – платників податків, інших реєстрів та порядок надання доступу до його відомостей, адже саме з них працівники органів внутрішніх справ мають отримувати відомості про ідентифікаційні номери платників податків. Основним документом, що регулює порядок реєстрації фізичних осіб у вказаному Державному реєстрі, є наказ Міністерства доходів і зборів України від 10.12.2013 № 779 «Про затвердження Положення про реєстрацію фізичних осіб у Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків». Згідно з вимогами затвердженого наказом Положення:

1) на сьогодні Державний реєстр формує та веде Державна фіскальна служба України, яке є його власником та адміністратором;

2) відомості з Державного реєстру використовуються контролюючими органами виключно для здійснення контролю за дотриманням податкового законодавства України та є інформацією з обмеженим доступом, крім відомостей про взяття на облік фізичних осіб – підприємців та осіб, які провадять незалежну професійну діяльність;

3) фізична особа, яка зареєстрована у Державному реєстрі чи в окремому реєстрі Державного реєстру, може отримати відомості про себе, наявні у Державному реєстрі [16].

Порядок обробки персональних даних у базі персональних даних – Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 24.02.2015 № 210, у п. 1 розд. III визначає, що відомостями, які вносяться до цього реєстру, є: реєстраційний номер облікової картки платника податків; прізвище, ім'я, по батькові; дата народження; місце народження; місце проживання; серія, номер свідоцтва про народження, паспорта (аналогічні дані іншого документа, що посвідчує особу), ким і коли виданий тощо.

Згідно з п. 2 розд. VII Порядку без згоди фізичної особи – платника податків її персональні дані можуть передаватися лише у певних випадках, зокрема: 1) за рішенням суду; 2) коли передача персональних даних прямо передбачена законом України і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту і прав людини:

– органам прокуратури України, Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України, Антимонопольного комітету України – на їх письмову вимогу;

– центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

– органам державної виконавчої служби на їх письмову вимогу з питань виконання рішень судів та рішень, що підлягають примусовому виконанню [17].

Важливим є те, що відповідно до закону України «Про захист персональних даних» [7] запит задовольняється протягом 30 календарних днів з дня його надходження, якщо інше не передбачено законом.

На підставі вищевикладеного підсумуємо, що реєстраційний номер облікової картки платника податків є персональними даними особи, які обробляє Державна фіскальна служба України. Відомості щодо таких даних надаються службою тільки визначеним у законі особам на їх письмовий запит. За загальними правилами такий запит задовольняється протягом 30 календарних днів з дня його надходження.

Далі дослідимо нормативну базу діяльності державної виконавчої служби, щоб зрозуміти законодавчі підстави повернення до ОВС постанов про накладення адміністративних стягнень. Згідно із законом України «Про виконавче провадження» підлягають виконанню державною виконавчою службою як виконавчі документи постанови органів (посадових осіб), уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення у випадках, передбачених законом [10, п. 6 ч. 2 ст. 17]. У виконавчому документі зазначаються (для фізичних осіб): ім'я (прізвище, власне ім'я та по батькові) стягувача і боржника, місце проживання чи перебування; індивідуальний ідентифікаційний номер стягувача та боржника (для фізичних осіб – платників податків) або номер і серія паспорта стягувача та боржника для фізичних осіб – громадян України, які через свої релігійні або інші переконання відмовилися від прийняття ідентифікаційного номера, офіційно повідомили про це відповідні органи державної влади та мають відмітку в паспорті громадянина України [п. 3 ч. 1 ст. 18].

У ст. 26 цього Закону міститься норма про те, що державний виконавець відмовляє у відкритті виконавчого провадження у разі невідповідності виконавчого документа вимогам, передбаченим ст. 18 цього Закону. Статтею ж 30 передбачені строки здійснення виконавчого провадження. Так, державний виконавець зобов'язаний провести виконавчі дії з виконання рішення *протягом 6 місяців* з дня винесення постанови про відкриття виконавчого провадження, а з виконання рішення немайнового характеру – у 2-місячний строк.

Хотілося б звернути увагу на те, що ст. 5, 6 та 11 закону України «Про виконавче провадження» містять положення про те, що вимоги державного виконавця щодо виконання рішень обов'язкові для всіх

органів, організацій, посадових осіб, фізичних і юридичних осіб на території України і йому повинні бути безоплатно надані у встановлений ним строк інформація, документи або їх копії, необхідні для здійснення його повноважень.

Отже, можна зробити висновки, що, по-перше, законом України «Про виконавче провадження» визначена обов'язковість внесення до постанов у справах про адміністративні правопорушення ідентифікаційного номера особи. По-друге, закон дозволяє відмовити у відкритті такого провадження у разі невиконання такої вимоги. По-третє, строк виконавчого провадження для стягнень штрафів (майнові відносини) має становити не більше 6 місяців з дня відкриття провадження, а державні виконавці мають право одержувати безоплатно від органів, установ, організацій, посадових осіб, сторін та учасників виконавчого провадження необхідні для проведення виконавчих дій пояснення, довідки та іншу інформацію, в тому числі конфіденційну (що, наприклад, становлять дані реєстру платників податків).

Проведений нами аналіз нормативно-правової бази, відповідно до якої виносяться постанови у справах про адміністративні правопорушення та здійснюється взаємодія державної виконавчої служби України із суб'єктами накладення адміністративних стягнень, зокрема з питань належного заповнення цих постанов, дозволяє сформулювати наступні **висновки та узагальнення**.

1. У Кодексі України про адміністративні правопорушення не міститься чіткої вказівки на зазначення в постанові у справі про адміністративне правопорушення реєстраційного номера облікової картки платників податків. У ньому міститься узагальнююче поняття «*відомості про особу*».

2. Поняття «*відомості про особу*» вживається законодавцем у сенсі персональних даних, що дозволяють однозначно ідентифікувати особу, винести рішення у справі стосовно ідентифікованої особи. Такі відомості мають бути достатніми для створення правового зв'язку між особою та винесеним рішенням.

У цьому випадку уявляється, що такими даними є прізвище, ім'я та по батькові, дата і місце народження, інформація про реєстрацію постійного місця проживання громадянина. Ці дані дозволяють повною мірою ідентифікувати особу правопорушника, а також індивідуалізувати прийняте рішення. Зазначені дані про особу мають стосунок тільки до стадії прийняття постанови, оскільки спрямовані на досягнення відповідних завдань цієї стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Інші дані про особу та її статус (платник податків, підприємець, споживач певних послуг) не мають стосунку до необхідних даних, що впливають на винесення постанови у справі. Вони є важливими, наприклад, для кваліфікації діяння, визначення міри покарання, але тільки у статтях КУпАП зі спеціальним суб'єктом правопорушення – підприємцем. Статті ж КУпАП, за якими виносяться постанови

начальниками органів внутрішніх справ, здебільшого передбачають наявність загального суб'єкта проступку – фізичної, осудної особи, яка досягла віку адміністративної відповідальності.

Тобто інші дані про особу, крім ідентифікаційних, які є важливими для виконання покладених на суб'єктів виконання адміністративних стягнень, *можуть отримуватися суб'єктами виконання таких постанов.*

3. Чинний закон України «Про виконавче провадження» [15] вимагає вказувати у виконавчому документі, яким є і постанова у справі про адміністративне правопорушення, ідентифікаційний номер особи та закріплює право не порушувати виконавче провадження у разі його відсутності. Натомість виконання цієї вимоги суб'єктами розгляду справ, у тому числі ОВС, часто унеможливується з кількох причин:

- по-перше, ідентифікаційний номер є персональними даними особи, які обробляє Державна фіскальна служба України, і отримують тільки за письмовим запитом відповідних державних органів;

- по-друге, відомості про ідентифікаційний номер особи можуть бути отримані ОВС за письмовим запитом у 30-денний строк. Водночас максимальний строк розгляду справ, підвідомчих органам внутрішніх справ, становить 15 діб, а, наприклад, за ст. 44 та 178 КУпАП – 1 добу з моменту отримання матеріалів, що фактично ставить під загрозу вчасність розгляду справи в разі надіслання такого запиту, а значить, і притягнення особи до відповідальності;

- по-третє, суб'єктами вчинення правопорушень, наприклад, на об'єктах транспорту, є особи, які тимчасово перебувають на підвідомчій ОВС території, і дуже часто розгляд справи проходить без присутності правопорушника з одночасним повідомленням йому про час та місце розгляду справи. А відповідно до положень підп. «Г» п. 3.3 розд. III Інструкції з організації примусового виконання рішень, затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 02.04.2012 № 512/5, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія і номер паспорта *можуть не зазначатися* в постановях у справах про адміністративні правопорушення, які виносяться на місці вчинення правопорушення або без участі особи [18];

- по-четверте, наказ МВС України від 04.10.2013 № 950 «Про питання щодо застосування адміністративного законодавства України органами внутрішніх справ України», в якому не міститься положень про обов'язковість вказівки ідентифікаційного номера в постанові у справі про адміністративне правопорушення, пройшов державну реєстрацію в Міністерстві юстиції України, а значить, був перевірений на відповідність його Конституції та законодавству України згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.1992 № 731 «Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади», що робить його положення такими, що відповідають законодавству;

– по-п'яте, строк проведення виконавчого провадження за майновими стягненнями складає 6 місяців, що є достатнім для здійснення державним виконавцем письмового запиту та отримання інформації про ідентифікаційний номер платника податків. Крім того, відповідно до ст. 11 закону України «Про виконавче провадження» з метою своєчасного виконання рішення суду державний виконавець *має право* одержувати безоплатно від органів, установ, організацій, посадових осіб, сторін та учасників виконавчого провадження необхідні для проведення виконавчих дій пояснення, довідки та іншу інформацію, в тому числі конфіденційну, тобто державна виконавча служба може безоплатно та у визначені нею строки одержати інформацію про індивідуальний ідентифікаційний номер боржника. При цьому *державний виконавець зобов'язаний* використовувати *надані йому права* відповідно до закону і не допускати у своїй діяльності порушення прав та законних інтересів фізичних і юридичних осіб (ч. 1 ст. 6 закону України «Про виконавче провадження»).

Вважаємо, що державний виконавець зобов'язаний розпочати виконання рішення суду/виконавчого документа у зв'язку з тим, що інформація, яка міститься у ньому, є достатньою для проведення першочергових заходів. У подальшому державний виконавець має право самостійно встановити ідентифікаційний код/номер боржника і зобов'язаний це зробити відповідно до вимог ст. 6, 11 закону України «Про виконавче провадження». До того ж існує окремий спільний наказ Міністерства юстиції України та Міністерства доходів і зборів України (зараз – Державна фіскальна служба України) від 05.02.2014 № 254/5/119 щодо порядку надання такої інформації на запити органів державної виконавчої служби;

– по-шосте, відповідно до довідки Вищого адміністративного суду України від 05.04.2012 про вивчення та узагальнення практики розгляду адміністративними судами справ з приводу оскарження рішень, дій або бездіяльності державної виконавчої служби позиція більшості судів, що відслідковується у судових рішеннях стосовно вимог щодо наявності ідентифікаційного номера, полягає в тому, що така інформація зазначається лише у разі її наявності в матеріалах адміністративної справи [19]. Суд зазначає, що відсутність ідентифікаційного номера юридичної особи чи реєстраційного номера облікової картки платника податків (фізичної особи), особливо в разі, якщо ці дані стосуються боржника у виконавчому провадженні, *утруднює здійснення виконавчих дій, особливо щодо виявлення майна боржника, але не унеможлиблює їх*. Це питання вирішувалося, зокрема, і Львівським окружним адміністративним судом у справі за позовом Управління Пенсійного фонду України в м. Самборі та Самбірському районі Львівської області до відділу державної виконавчої служби Самбірського міськрайонного управління юстиції Львівської області за участю третьої особи, що не заявляє самостійних вимог на предмет спору, про скасування постанови про відкриття виконавчого провадження (постанова від 15.02.2012, реєстраційний

номер 21908720), в якій суд, серед іншого, зазначив, що *відсутність даних про ідентифікаційний номер стягувача може бути усунюта в процесі виконавчого провадження без скасування постанови про відкриття виконавчого провадження* [19].

Крім того, у рішенні Верховного Суду України (Постанова Судової палати у цивільних справах від 21.05.2014 № 6-45цс14) зазначено, що *відсутність інформації у виконавчому документі щодо індивідуального ідентифікаційного номера не є підставою для відмови у відкритті виконавчого провадження*, адже державний виконавець наділений повноваженнями щодо можливості запитувати інформацію безоплатно від будь-яких органів [20].

Тому в підсумку зауважимо, що органи державної виконавчої служби наділені усіма необхідними повноваженнями і строками для отримання даних від Державної фіскальної служби України щодо ідентифікаційного номера особи. Це підтверджується нормативними актами, в тому числі й Міністерства юстиції України, а також численною судовою практикою.

Відсутність ідентифікаційного номера фізичної особи за наявності інших даних, що дозволяють ідентифікувати цю особу, не є підставою для припинення розгляду справи про адміністративне правопорушення та винесення постанови у ній. Відсутність в постанові у справі про адміністративне правопорушення ідентифікаційного номера фізичної особи – платника податків не є підставою для відмови у відкритті виконавчого провадження про примусове виконання адміністративного стягнення.

Виключним призначенням наявності довідки про ідентифікаційний номер платника податку в матеріалах справи про адміністративне правопорушення може бути лише забезпечення примусового виконання прийнятого рішення про накладення адміністративного стягнення. Натомість документальне забезпечення роботи державних виконавців не входить в обов'язки працівників ОВС.

Перспективними напрямками подальших досліджень вважаємо здійснення наукових досліджень щодо оптимізації нормативних актів України в частині узгодження положень щодо винесення рішення у справі про адміністративне правопорушення та виконання постанов про накладення адміністративних стягнень уповноваженими суб'єктами цього виду юрисдикційних проваджень.

Список використаних джерел: 1. Гук Б. М. Правоохоронна спрямованість діяльності Державної виконавчої служби України / Б. М. Гук // Форум права. – 2011. – № 3. – С. 190–195 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2011_3_35.pdf. 2. Клименко О. С. Адміністративно-правове регулювання діяльності державної виконавчої служби щодо примусового виконання рішень майнового характеру : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Клименко Олег Степанович. – Дніпропетровськ, 2011. – 21 с. 3. Макушев П. В. Персональні дані як елемент системи інформаційного забезпечення державної виконавчої служби України / П. В. Макушев // Форум права. – 2013. – № 2. – С. 333–339 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>

gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2013_2_51.pdf. 4. Сайко Л. Ю. Реформування Державної виконавчої служби України [Електронний ресурс] / Л. Ю. Сайко, В. М. Дахно // Право і суспільство. – 2014. – № 1-2. – С. 176–178. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Pis_2014_1_2_43.pdf. 5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : закон України від 7.12.1984 № 8073-X [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10>. 6. Про інформацію : закон України від 02.10.1992 № 2657-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>. 7. Про захист персональних даних : закон України від 1.06.2010 № 2297-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>. 8. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області щодо офіційного тлумачення положень частин першої, другої статті 32, частин другої, третьої статті 34 Конституції України : від 20.01.2012 р. № 2-рп/2012 : спр. № 1-9/2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-12>. 9. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення Державною службою гірничого нагляду та промислової безпеки України : наказ М-ва з надзвичайних ситуацій України від 3.09.2012 № 1161 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1659-12>. 10. Про виконавче провадження : закон України від 21.04.1999 № 606-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/606-14>. 11. Про затвердження Інструкції з оформлення Державною службою геології та надр України матеріалів про адміністративні правопорушення та накладення адміністративних стягнень : наказ М-ва екології та природ. ресурсів України від 14.08.2013 № 347 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1752-13>. 12. Про затвердження форм документів з провадження справ про адміністративні правопорушення у сфері ядерної та радіаційної безпеки : наказ Держ. інспекції ядер. регулювання України від 16.08.2011 № 122 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1067-11>. 13. Про затвердження Інструкції з оформлення органами рибохорони матеріалів про адміністративні правопорушення : наказ М-ва аграр. політики України від 9.04.2003 № 101 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0320-03>. 14. Про затвердження та введення в дію Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, Інформаційної картки про адміністративне правопорушення та Порядку заповнення інформаційної картки про адміністративне правопорушення : наказ М-ва України з питань надзвичай. ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобиль. катастрофи від 23.07.2003 № 251 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0966-03>. 15. Про питання щодо застосування адміністративного законодавства України органами внутрішніх справ України : наказ МВС справ України від 4.10.2013 № 950 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1829-13>. 16. Про затвердження Положення про реєстрацію фізичних осіб у Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків : наказ М-ва доходів і зборів України від 10 груд. 2013 р. № 779 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2211-13>. 17. Про затвердження Порядку обробки персональних даних у базі персональних даних – Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків : наказ М-ва фінансів України від 24.02.2015 № 210 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0278-15>. 18. Про затвердження Інструкції з

організації примусового виконання рішень : наказ М-ва юстиції України від 02.04.2012 № 512/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0489-12>. 19. Довідка про вивчення та узагальнення практики розгляду адміністративними судами справ з приводу оскарження рішень, дій або бездіяльності державної виконавчої служби : від 05.04.2012 [Електронний ресурс] / Вищ. адмін. суд України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001760-12>. 20. Постанова Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України від 21.05.2014 № 6-45цс14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://goo.gl/ArAQwZ>.

Надійшла до редколегії 17.08.2015

Бугайчук К. Л. Некоторые вопросы обеспечения взаимодействия органов и подразделений внутренних дел с государственной исполнительной службой по поводу надлежащего оформления постановлений по делам об административных правонарушениях

Проанализированы нормативные требования к оформлению постановлений по делам об административных правонарушениях. Исследованы особенности правового режима информации об идентификационном номере налогоплательщика, порядок её обработки и предоставления уполномоченным органам государства. На основании проведённого исследования определены различия в законодательном регулировании и практических действиях по открытию исполнительного производства на основании материалов, поступающих в государственную исполнительную службу от органов внутренних дел, а также предложены пути их разрешения.

Ключевые слова: административное правонарушение, постановление, исполнительное производство, идентификационный номер, государственная исполнительная служба.

Bugaychuk K. L. Some issues of interaction between departments and subdivisions of agencies of internal affairs and state executive service concerning proper drawing up of resolutions on the cases of administrative infractions

Author based on administrative legislation, rules and regulations of central executive authority activities analyzes requirements for the drawing up of resolutions on the cases of administrative infractions, particularly regarding to the availability of individual taxpayer number in it.

The features of legal regime of information about individual taxpayer number, the procedure of its processing by the State Fiscal Service of Ukraine and further submission to authorized public bodies are researched. Differences in legislative control and practical actions on the starting of executive proceedings based on materials received by the state executive service from agencies of internal affairs are determined on the base of research.

In particular, it is determined that not all the subordinate legislation, which have been registered in the Ministry of Justice of Ukraine, contain mandatory of

notification of individual taxpayer number in the resolutions on the cases of administrative infractions. Also it is paid attention that existing procedure for requests of agencies of internal affairs to provide them information about individual taxpayer number complicate, and sometimes makes it impossible for the timely consideration of the case. Beyond this, it is submitted that the jurisprudence of the Supreme Court of Ukraine and the Constitutional Court of Ukraine give a clear explanation, that absence of individual taxpayer number in resolutions on cases of administration infractions is not ground for denial in the starting of executive proceedings.

Keywords: administrative infraction, resolution, executive proceedings, individual taxpayer number, state executive service.

УДК 336.228.34

М. В. Вікторчук

НАПРЯМИ БОРОТЬБИ З УХИЛЕННЯМ ВІД СПЛАТИ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ

Розглянуто основні причини, які спонукають платників податків до ухилення від сплати місцевих податків, розроблено їх класифікацію та запропоновано комплекс заходів щодо перешкодження навмисному ухиленню від сплати місцевих податків. Проаналізовано досвід країн – членів Європейського Союзу щодо удосконалення правового регулювання місцевих податків з метою запобігання ухиленню від їх сплати. Дістали подальшого розвитку існуючі пропозиції для боротьби з ухиленням від сплати місцевих податків, і запропоновано зміни до податкового законодавства.

Ключові слова: місцеві податки, ухилення від сплати місцевих податків, мінімізація податкових зобов'язань, податковий тягар, Служба фінансових розслідувань.

Постановка проблеми. Податкова політика в Україні спрямована на формування дохідної частини місцевих бюджетів за рахунок бюджетних трансфертів. Підвищення фіскальної ефективності місцевих податків – одне з завдань податкової реформи в Україні, що передбачає впровадження нових видів податків та зборів. Так, із 2015 р. до місцевих податків віднесено податок на майно. Завдяки цьому місцеві податки та збори посіли друге місце за обсягом наповнення місцевих бюджетів. Їх частка в загальній структурі місцевих бюджетів становить 20,7 %, а обсяг надходжень – 5,8 млрд грн [1, с. 48]. Водночас недосконалість законодавства, що встановлює нові види податків, дозволяє недобросовісним платникам податків знаходити безліч способів не сплачувати місцеві податки. Тому важливим є недопущення ухилення від сплати місцевих податків, а досліджувана тема є актуальною в контексті боротьби з зазначеним явищем.

Стан дослідження. Проблему ухилення від сплати податків в Україні, європейський досвід боротьби з ним досліджували у своїх працях такі вітчизняні вчені, як О. М. Воронкова [2], С. В. Глущенко,

© Вікторчук М. В., 2015